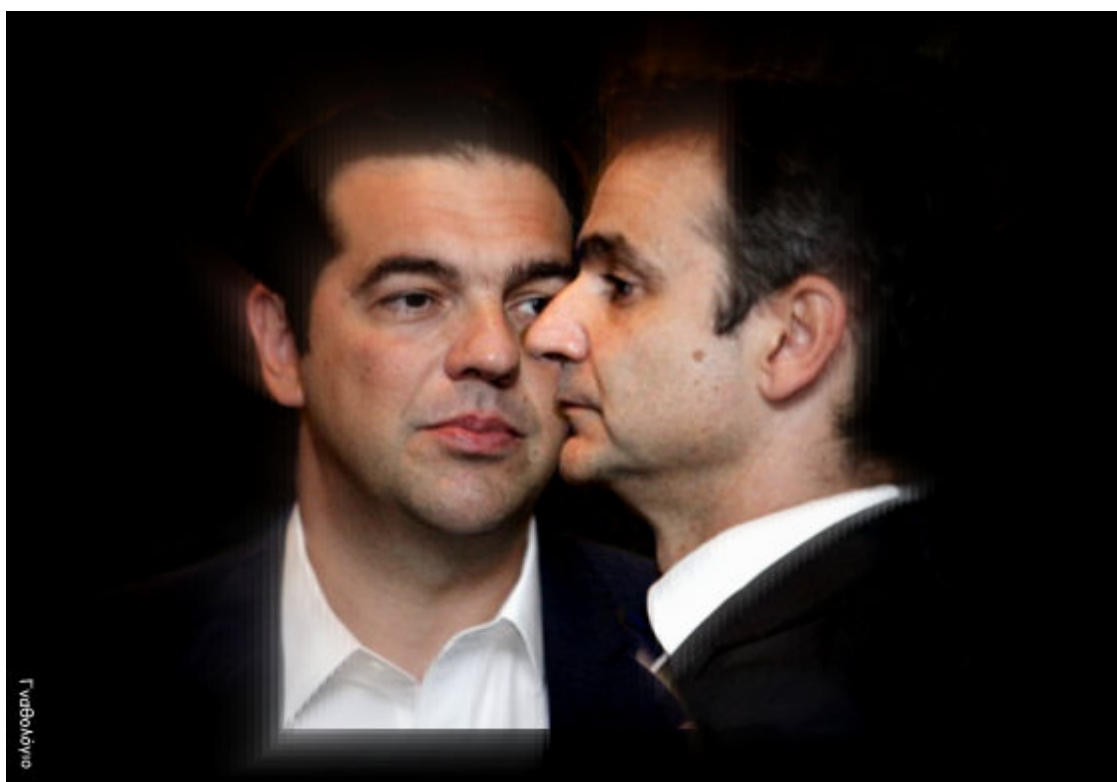

Η «απολιτικοποίηση» του ελληνικού πολιτικού συστήματος, το μεγάλο στοίχημα των δανειστών, στέφεται με επιτυχία. Ποιο είναι το επόμενο βήμα;

Του [Δημήτρη Τρικεριώτη](#)

Όσοι έχουν καλή πολιτική μνήμη θα θυμούνται ότι στη Σύμβαση χρηματοδοτικής διευκόλυνσης που υπερψήφισε η ελληνική Βουλή τον Αύγουστο του 2015 (τρίτο μνημόνιο) στην παράγραφο για «Ένα σύγχρονο κράτος και μια σύγχρονη δημόσια διοίκηση» υπήρχε η διατύπωση: «Οι αρχές προτίθενται να εκσυγχρονίσουν και να ενισχύσουν σημαντικά την ελληνική διοίκηση και να εφαρμόσουν, σε στενή συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ένα πρόγραμμα οικοδόμησης ικανοτήτων και αποπολιτικοποίησης της ελληνικής διοίκησης.»

Τρία χρόνια μετά, η «απολιτικοποίηση» της διοίκησης σαν στόχος του τρίτου

μνημονίου μπορεί προς το παρόν τουλάχιστον να προσκρούει στις γνωστές πελατειακές συμπεριφορές, αλλά αυτό είναι ελάχισσων σημασίας για τους δανειστές, αφού φαίνεται ότι τελικά πέτυχαν το μείζον δηλαδή την «απολιτικοποίηση» του πολιτικού συστήματος με την έννοια της πολιτικής ομογενοποίησής του σε ένα πλαίσιο φαινομενικού διπολισμού, όπου οι πρωταγωνιστές ΣΥΡΙΖΑ και ΝΔ, ενώ υποδύονται πολιτικούς ρόλους για εσωτερική κομματική κατανάλωση στην οικονομία εφαρμόζουν ποιοτικά ίδιες πολιτικές.

Επιπλέον, το γεγονός ότι η δημοσκοπική διαφορά ανάμεσα σε αυτά τα δύο κόμματα μικραίνει σημαίνει ότι η αδυναμία εναλλακτικής οικονομικής πορείας για τον τόπο, που ενσαρκώνει τα τρία τελευταία χρόνια η διακυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ, εμπεδώνεται πια και στη συνείδηση του σώματος των ψηφοφόρων τους. Οι συνθήκες για έναν μετεκλογικό μεγάλο συνασπισμό ωριμάζουν στην κομματική τους βάση, παρότι στην κορυφή ερίζουν πρακτικά μόνο για ποσοτώσεις ίδιας ουσίας πολιτικών.

Σε άρθρο με τίτλο [«ΣΥΡΙΖΑ: Ο πέμπτος πήλινος πυλώνας του συμπληρωματικού μνημονίου»](#) έγραφα τον Ιούνιο του 2016: «Αλέξης και Κυριάκος, αν γυρίσουν σήμερα και κοιταχθούν μέσα στον καθρέφτη του μνημονίου, θα δουν με αμηχανία ότι τα περισσότερα, αν όχι όλα, τα χαρακτηριστικά τους διαρκώς συγχωνεύονται. Αισθητικά, μπορεί να μην δίνεται το καλύτερο αποτέλεσμα, αλλά ιδεολογικά η ομοιότητα, φαίνεται όλο και πιο αρμονική.»

Αν το «ιδεολογικά» για αυτή την ομοιότητα ακούγεται υπερβολικό, το «οικονομικά» και «πολιτικά» θεωρώ ότι εκφράζει με ακρίβεια το πολιτικό πνεύμα που ήδη κυριαρχεί στη λεγόμενη μεταμνημονιακή εποχή και όσο βέβαια αυτή διαρκέσει χωρίς νέα μνημονιακή υποτροπή.

Η έκφραση «πολιτικό πνεύμα» είναι η πλέον κατάλληλη διότι η πολιτική σαν εγχώρια δυνατότητα σχεδιασμού και άσκησης έχει ήδη στραγγαλιστεί στη μέγγενη μακροχρόνιων δεσμεύσεων, που υπερβαίνουν το 2022. Και αυτό διότι η οικονομική πολιτική σαν πλαίσιο και ουσία, τουλάχιστον μέχρι το 2022, περιέχεται στο ψηφισμένο μεσοπρόθεσμο, που είτε ο Αλέξης, είτε ο Κυριάκος πιστά θα εφαρμόζουν με μικροποσοστιαίες διαφορές στα επιμέρους για τα μάτια των ψηφοφόρων τους.

Θα μπορούσαμε να πούμε ότι σήμερα η «απολιτικοποίηση» στο νέο κυρίαρχο κομματικό δίπολο, που γέννησε η δετία των μνημονίων, έχει σχεδόν συντελεστεί.

Στη ΔΕΘ οι δύο ηγέτες θα μπορούσαν να δώσουν κοινή συνέντευξη και σαν τέτοια θα είχε πιο ενδιαφέρον για τους δημοσιογράφους και κυρίως για τους πολίτες και την χώρα.

Ένα πρώτο ερώτημα είναι αν αυτή η «απολιτικοποίηση» του ελληνικού πολιτικού συστήματος σημαίνει αυτομάτως και απολιτικοποίηση της ελληνικής δημόσιας και πολιτικής ζωής με φαινόμενα ακόμη μεγαλύτερης εκλογικής αποχής, σε σχέση με το 2015, από τους μη ενδιαφερόμενους να συμμετέχουν σε αυτό το ανούσιο πολιτικά παιχνίδι.

Ένα δεύτερο ερώτημα είναι αν το επόμενο βήμα θα είναι ένας μεγάλος μετεκλογικός συνασπισμός κάτω από μια νέα ασφυκτική και εκβιαστική πίεση των δανειστών με στόχο την εδραίωση της ευεργετικής και αποδοτικής για αυτούς τέτοιας «απολιτικοποίησης» για πολλά ακόμη χρόνια.

Γιατί μπορεί σήμερα να σκέφτονται ότι «ένας Αλέξης στην κυβέρνηση είναι πρακτικά ένας Κυριάκος στην κυβέρνηση χωρίς τον κόσμο στους δρόμους», αλλά αν βρισκόταν κάποια φόρμουλα συνεργασίας μεταξύ τους, οι μεταρρυθμίσεις στην Ελλάδα θα έτρεχαν πιο γρήγορα και ο κίνδυνος για νέα χρηματοδότηση μέχρι το 2022 θα απομακρυνόταν.

Ενδεχομένως αυτή την ανάγκη, μετά από 8 χρόνια επώδυνης μνημονιακής εμπειρίας, να έχουν αρχίσει να την «συναισθάνονται» και οι επικεφαλής του ΣΥΡΙΖΑ και της ΝΔ. Ότι δηλαδή για να αποκτήσουν οι πολίτες και η κοινωνία, στις σημερινές πολιτικά και οικονομικά άγονες συνθήκες μια προοπτική, αυτοί πρέπει να υπερβούν τα στενά, κοντόθωρα και στείρα κομματικά τους όρια.

Έστω σαν αποτέλεσμα μιας εμπειρίας ιδιότυπης «πολιτικής συναισθησίας». Άλλωστε τι παραπάνω θα ήταν ένας πολιτικός πειραματισμός μπροστά στον κοινωνικό και οικονομικό πειραματισμό και αυτοματισμό, που μαστίζουν την χώρα όλα αυτά τα τελευταία χρόνια;